

אֵלֶּזְנֹת

ראש השנה

לשנתנו שבת

הס"ד, ג' אלול ר"ו

שתיקה קדם התקיעות

הרה"ק רבי יואל מסאטמאר זיע"א אמר בדקושה קדם תקיעת שופר (דברי יואל לר"ה אות סב) כי לולא שכן היה המנהג מקדם לדרוש לפני התקיעות היה מבטלו. אמר על כך הרה"ק ה'ברך משה' מסאטמאר זיע"א: והיה לפלא בעיני, מהו החסרון אם נמשיך בדרך של צדיקים להשמיע דברי התעוררות בצרוף מליצות ישירות על ישראל בזמן קדוש כזה, ואדרבה אם ירד מצב הדור אחרית צריכים לומר דברי פבושין ביתר שאת ויתר עז. אך י"ל כי לגדל שפלות הדור בעקבתא דמשיחא, אדרבה עדיף טפי לשתק ולא לברך כדי שיראה הקב"ה כי אצלת יד ואין מי שימליץ טוב על ישראל, ואז יתעורר הקב"ה בעצמו ללמד זכות עליו, ובזמן שהוא כביכול מדבר בצדקה נסתמים פיות משיטינו ומקטרנו ויצא כאור דינו. והו' הו' דברי הנביא קול אמר קרא' שהקב"ה מבקש מה הנביא שיקרא וימליץ טוב על ישראל, 'ואומר מן אקרא, הינו שהנביא אומר שאין לו במה לעורר זכותים על ישראל, 'כל הבשר חצוי וכל חסדו כצירי השדה', שכל המעשים וכל החסדים אין להם ערך והם כחציר יבש וכציר נובל. על זה מסים הכתוב 'ודבר אלהינו יקום לעולם' דמכין שאין מי שימליץ טוב על ישראל אזי הקב"ה בכבודו ובעצמו מדבר בצדקה ודרש טוב לעמו בשכר שקבלו את התורה ועל דבר אלהינו אין שטן ואין פגע רע ויסכר פי כל המקטרגים והמשיטים עד עולם (ברך משה, יודעי תרועה עמוד סח).

בראיה בעלמא

הרה"ק רבי יעקב יוסף מסקוויץ זיע"א העיד על אביו הרה"ק רבי דוד זיע"א, כי אף על פי שמימי לא השמיע דרשה קדם תקיעת שופר בפני קהל הגלים אליו כדרכם של צדיקים אחרים, מכל מקום לא היה צריך להגיע לזו אלא כל עין המביט בתאר פני קדשו קדם התקיעות די היה לו בהבטה זו להתעורר בתשובה שלמה אל אביו שבשמים.

האינך שומע דרשה?

יהודי בר אורן ממקום שבו היה נהוג כי לפני תקיעת שופר דורש מנהיג העדה דרשת התעוררות, הזדמן פעם לראש השנה אל הרה"ק האהבת ישראל מיוזניץ

לו ר' מרדכי חנא: 'למנצח לבני קרח כל העמים תקעו כף' זה היה הדרשה. ובזה פרש הרה"ק מווישאנאוע הפסוק הנ"ל 'שרים עצרו במלים' הצדיקים שנקראו שרים עוצרים עצמם מלומר מלים, 'וכף' הינו 'כל העמים תקעו כף', 'שימו לפיהם' משימים בפניהם במקום הדרשה, וזה בעצמו הוי הדרשה (גאון ישראל וקדושו ח"ג עמוד סה).

כשראש השנה חל בשבת

ספר החסיד ר' מרדכי יואל דוכמן ז"ל: פעם בליובאוויטש נתן הרה"ח רבי הלל מפארטיטש לאחד האברכים מהעיר הומיל חתיכת 'קוגעל'. אמר הלה: אף פעם אינני אוכל קוגעל. אמר לו רבי הלל: היתכן שאינך אוכל קוגעל? הרי אדמו"ר הזקן (הרב בעל התניא) אמר שבאמצעות אכילת קוגעל בשבת אפשר להמתיק את הדינים כמו באמצעות השופר בראש השנה. ואם תשאל, מדוע לא יאכלו קוגל בראש השנה במקום לתקוע בשופר. אמנם רואים אנו שכשראש השנה חל בשבת אוכלים קוגעל ולא תוקעים בשופר. אלא שזוהו על דרך הצחות, אבל צחות של אדמו"ר הזקן? אבל הענין הראשון אמתי הוא (חסידים הראשונים' עמוד 127).

שירות ותשבחות נחשב בעיני השי"ת כפעלת תקיעת שופר

החסיד רבי יעקב יצחק אונגר מצפת, ספר מה ששמע מגיסו הרה"ק רבי חיים מצאנז זיע"א, ה'דברי חיים', שאמר בראש השנה שחל להיות בשבת על החרוז 'מעבור דרך וגבולים מעשות היום פעלים לאכל ולשתות בהלולים, זה היום עשה ה', שכןנת החרוז בלשון שואל ומשיב, רצונו לומר, ששואל 'מעבור דרך וגבולים', מפני גזרה דרבה שמא יעבירו ארבע אמות בראש השנה, 'מעשות היום פעלים', ימנעו מעשות היום פעלים של תקיעת שופר שהוא פעלה גדולה אצל בני ישראל. ועל זה תרץ לומר, ולשתות בהלולים זה היום עשה ה', רצה לומר, מה שאנו אוכלים שלש סעודות בשבת ומזמרים שירות ותשבחות נחשב בעיני השי"ת כפעלת תקיעת שופר. (מתוך הספר ספיר ויהלום - להרב הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שלי"ט א)

זיע"א. בשעת ההפסקה פנה בשאלה אל החסיד ר' מרדכי חנא זצ"ל: האם הרבי אומר דרשה לפני תקיעת שופר. השיבו ר' מרדכי חנא: בודאי, ועוד איזו דרשה.

בתם ההפסקה כאשר בית המדרש התמלא עד אפס מקום, כלם דיוכים ומתוחים חלים ורועדים כמבפיה מאימת הדין. האהבת ישראל כבר יטב על מקומו ואמר זהו הקדוש ברמזו להתחיל 'למנצח לבני קרח מזמור כל העמים תקעו כף' נרעדו הלבבות, וכלם כאחד פצחו פיהם והחלו באמירת שבע פעמים 'למנצח'.

האהבת ישראל המשיך בינתים באמירת הזהר. לשאלת הלו, היכו הדרשה, השיבו ר' מרדכי חנא: עוד מעט תשמע.

כשנדמו הקולות ודמיה השתררה בבית המדרש נשמע קולו של האהבת ישראל. תחלה בלחש. אחרי זה גבר והלך בקול השופר חזק מאד, זמרו אלקים זמרו זמרו למלכנו זמרו. בקולו זמר עריצים למעלה וקורע לבבות המתפללים למטה, ויחד לב כל העומדים שם. מעינות הדמעות נפתחו וכלם שבו בלב ונפש לחלות את פני אביהם שבשמים.

ר' מרדכי חנא צטט להלה ושאלו: האינך שומע דרשה? קשה לתאר את התרוממות הנפש בשעת אמירת הפסוקים 'מן המצר'. רק מי שנכח שם יכול להבין זאת ולהזכר מכה, ושיאה הגיע בעת אמירת הברכות והתקיעות שיצאו מפרש מפי הרבי עצמו בקדושה ובטהרה. בתם התפעלה נפש היהודי הלו אל ר' מרדכי חנא ואמר: אכן דרשה כזו לפני תקיעת שופר מעולם לא שמעתי! (קדוש ישראל ח"א פרק יד).

'כל העמים תקעו כף'

ספר הרה"ח ר' יעקב ראזנענפעלד ששמע מהרה"ק השאריית מנחם מווישאנאוע זיע"א שפרש הפסוק באיוב (כט ט) 'שרים עצרו במלים וכף שימו לפיהם', בהקדם מעשה באיש אחד ממדינת אונגארן שהגיע פעם לעיר גראסווארדין אל אביו הרה"ק האהבת ישראל זיע"א על ראש השנה. ושאל את פי הרה"ח ר' מרדכי חנא ז"ל, אם הרבי אומר דרשה קדם התקיעות. ענה לו ר' מרדכי חנא: כן. למחרת אחר התקיעות שאל לר' מרדכי חנא: הלא הרבי לא דרש כלום? ענה

חידון אֵלֶּזְנֹת - נושא פרסים איזה הוספה מוסיפים בתפלה במהלך חודש תשרי ומחליפים בו כמה מלים 4 פעמים?

פתרון החידה - פרשת חוקת:

ש. שמו של איזה מקום המופיע בפרשתנו כולל 3 אותיות? ת. הר ההר, מקום קבורתו של אהרון מכליל שלוש אותיות ה (במדבר כ, כב)

שם הזוכה בסידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר":

פרשת חוקת:

ה' ברוך הרצוג משיכון סאטמאר בני ברק.

פתרון החידה וכן שם הזוכה, יפורסמו א"ה בגליונות הבאים

הפותרים נכונה יכנסו להגרלה א"ה

על סידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר".

את הפתרונות יש לשלוח אלינו עד ליום שני

למספר פקס: 077-470-26-81

או למייל: magdenot@gmail.com

נא לכתוב שם, כתובת מדויקת וטלפון.

בראש הדף לציין "עבור חידון לנוער".

